

4E JAARGANG NUMMER 2 • FEBRUARI 1949

gens nostra

Maandblad van de
NEDERLANDSCHE GENEALOGISCHE VEREENIGING
te Amsterdam

Redacteur: W. D. H. Rosier, Jodenbreestraat 68 winkel, Amsterdam C.

L.S.

Het Bestuur der Ned. Gen. Verg. heeft goed gevonden aan de Redacteur voor de administratie en verzending der in voorraad zijnde nummers van Gens Nostra toe te voegen, de Heer **H. O. Meijer, Nicolaas Maesstraat 65 hs, Amsterdam-Z.**

In den vervolge kunnen alle aanvragen om ontbrekende nummers tot genoemde heer gericht worden.

W. D. H. ROSIER,
redacteur.

Amsterdam, Februari 1949.

van de afdelingen

Haarlem:

Op 28 Januari j.l. hield de Afd. Haarlem van onze Vereniging een bijeenkomst in het Restaurant Brinkman aldaar, waarop ons medelid, de heer P. Horden, een lezing hield over „De Geschiedenis en de Genealogische betekenis van de Vijf-Heerenlanden”. Wegens ongesteldheid van den Voorzitter dezer Afd., de heer J. W. Barnhoorn werd de bijeenkomst geopend door de Secretaris, de heer E. J. D. de Munck, waarna de spreker van de avond al spoedig aanving met zijn interessante voordracht, welke hij vergezeld deed gaan van de inzage van verscheidene acten, boekwerken en gravures. Een en ander werd met grote belangstelling aangehoord, en oogstte algemene bijval, en een dankbaar applaus. De heer P. Horden heeft zich bereid verklaard, dezelfde lezing oök voor andere Afdelingen van onze Vereniging te houden.

het genealogisch onderzoek in de praktijk, aan de hand van de stamreeks van het geslacht „Cruijer”.

Deze naam zal U vermoedelijk niet veel zeggen. Hij komt nog maar sporadisch voor. Voor zover mij bekend wonen er Kruijers in Groningerland, in de bollenstreek en in Brussel. Ook de havenmeester van Schiedam moet een Kruijer zijn. Of deze lieden behoren tot de familie, die ik nu denk te behandelen, weet ik niet.

In het verleden is deze naam evenmin op de voorgrond getreden en in de biografische woordenboeken zult U de Cruyers tevergeefs zoeken.

Dichters en schriftgeleerden, staatslieden en militairen kent het geslacht niet onder zijn vertegenwoordigers.

Dat ik desondanks deze familie toch meen te moeten bespreken, vindt zijn oorzaak in het feit, dat ik haar zie als een belangrijke vertegenwoordiger der burgerij, die zijn grootste levensvervulling vindt in de arbeid voor het dagelijks brood en daarnaast nog tijd en gelegenheid weet vrij te maken voor het bekleden van een of meer ambten.

Zulke geslachten zijn er in ons land talloos vele en de meesten Uwer zullen wel uit deze geslachten zijn gesproten.

De geschiedenissen ervan zijn in de regel onbekend en toch.... archiefonderzoek kan zo veel aan het licht brengen. Dit leert U ook de stamreeks van het geslacht „Slot”, het geslacht, waaruit mijn moeder is gesproten en dat als „Cruijer” onderwerp van bespreking is.

Eenmaal de genealogie ter hand genomen hebbende, was het welhaast vanzelfsprekend, dat ik spoedig de stamboom van mijn grootvader van moederszijde begon op te zetten. De ervaring bij dit onderzoek opgedaan wil ik U gaarne doorgeven, opdat ook U hiermede Uw voordeel zult kunnen doen.

Zoveel als mijn grootmoeder wist te verhalen van haar familie, zo weinig had mijn grootvader zich uitgelaten over zijn voorgeslacht. Zijn mededelingen hadden zich voornamelijk beperkt tot zijn vader, die geboortig zou geweest zijn van 's-Gravenhage en tot een overlevering omtrent verveners en turfboeren in de omgeving van Nootdorp.

Met deze kennis gewapend dook ik in de archieven en, daar mijn grootvader in 1852 was geboren als één der jongste van een groot aantal kinderen, besloot ik maar aanstonds de tienjarige klappers op de Burgerlijke Stand van vóór 1843 van Maassluis, (de geboorteplaats van mijn grootvader) te raadplegen en te zien of daarin ook iets te vinden was. Inderdaad vond ik enige geboorteakten en de huwelijksakte van mijn overgrootouders.

's-Gravenhage, geboorteplaats van de bruidegom bleek juist te zijn. Voorts vond ik, dat diens moeder *Aaltje Slot* was geheten en dat zijn vader, *Johannes Slot*, in 1824 in de residentie was overleden.

Mijn verlangen ging nu uit naar de akte, die van dit overlijden

moest zijn opgemaakt, ten einde ook de namen van mijn betovergrootouders te leren kennen.

Met dit doel voor ogen ging ik de eerste Zaterdag de beste naar het Gemeentearchief alhier, op het Rijswijksche Plein.

Groot was mijn verbazing daar te moeten horen; dat ik voor het inzien van registers van de Burgerlijke Stand op het Gemeentearchief niet terecht was, doch daarvoor op het Algemeen Rijksarchief zijn moest.

Aangezien het Zaterdagmiddag was, was de uitlening daar gesloten en moest ik mijn nieuwsgierigheid dus nog langer bedwingen.

De volgende Zaterdagmiddag ging ik er echter heen. Tevoren had ik de chef-leeszaal, de Heer Brouwer, verzocht de stukken, die ik wenste te gebruiken, voor mij te doen klaarleggen. Dit waren, behalve delen van de Burgerlijke Stand van 's-Gravenhage, ook enige doopboeken van de Ned. Herv. Gem. van Nootdorp.

Deze laatste had ik aangevraagd, omdat ik van de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van Maassluis inmiddels bericht had ontvangen, dat *Aaltje Slot* daar omstreeks 1777 moest zijn geboren als dochter van *Dirk* en *Maartje Rijlaarsdam*.

Allereerst werd de Burgerlijke Stand bekeken. *Johannes Slot* bleek te Delft te zijn geboren, omstreeks 1778. Zijn ouders waren geweest *Leendert Slot* en *Sara van Warmond*.

Daarna werden de doopboeken ter hand genomen. Spoedig was de doopdatum van *Aaltje Slot* gevonden. Doch niet alleen haar doopinschrijving, ook die van andere *Slotten*-kinderen. Dit was voor mij aanleiding het gehele doopboek door te lopen, in de verwachting daarin ook een *Leendert* en *Dirk Slot* tegen te komen. Dit was echter niet het geval. Wel had ik nog het geluk de doopinschrijving van een *Sara van Warmond* te kunnen noteren. Mijn werk was dus niet geheel zonder resultaat gebleven, maar om het onderzoek te kunnen vervolgen moest eerst de doop van *Leendert Slot* gevonden worden. Dit leek mij niet zo eenvoudig. Temeer omdat een trouwboek van Nootdorp, dat anders wellicht zou hebben kunnen helpen, niet aanwezig bleek te zijn.

Ook de naam zelf bevatte geen enkele aanwijzing. Hij kon overal ontstaan zijn en te oordelen naar de streken waar *Slotten* werdenesignaleerd — de Veluwe, Overijssel, Drente, Groningen en West-Friesland — bleek het mij, dat dit ook het geval geweest was.

Daarom besloot ik het verdere onderzoek voorlopig dicht bij huis te houden.

Opnieuw nam ik de tienjarige klappers van Maassluis ter hand en ging na, of daarin iets te vinden was aangaande *Leendert Slot* of zijn echtgenote *Sara van Warmond*.

De eerste maal, dat ik deze registers gebruikte, was het mij namelijk reeds opgevallen, dat mijn overgrootvader en zijn moeder niet de enige *Slotten* geweest waren, die toentertijd te Maassluis

gewoond hadden. Zo had ik daar een broeder van zijn vader, een zekere *Willem Slot* aangetroffen.

Voorals de akten van overlijden hadden mijn belangstelling. Op de S. vond ik niets van mijn gading. Onder de W. werd mijn aandacht getroffen door een inschrijving op naam van *Sara van Warme* anno 1819. Deze inschrijving vond ik merkwaardig genoeg om de bijbehorende akte eens te raadplegen. Inderdaad had ik hier de akte van overlijden van de weduwe van *Leendert Slot* gevonden. De reeds eerder genoemde doopschrijving te Nootdorp bleek er op te passen. Doch behalve dit, las ik uit deze akte, dat *Leendert Slot* te Overschie was overleden.

Nu het onderzoek naar deze plaats verlegd. Hoewel de kansen niet groot schenen, begon ik het weinige van de tienjarige klappers, dat voor mijn onderzoek nog bruikbaar was, die van 1812—1819, door te lopen. Tot mijn verrassing vond ik daar het overlijden van *Leendert Slot* aangetekend op 9 Juni 1818, geboren en overleden te Overschie, zonder beroep, echtgenoot van *Sara van Warmond*, zoon van *Dirk Slot* en *Hester Vis*.

Gebruikmakende van de in de akte van overlijden vermelde leeftijd, was de doopschrijving van *Leendert* nu spoedig gevonden. Weliswaar niet als *Leendert Slot*, maar als *Leendert Dirkse van 't Slot*. Dit verwekte echter geen verwondering, daar het slechts bevestigde wat mij eerder was verteld.

Het vinden van de trouwakte van zijn ouders leverde al evenmin moeilijkheden op en daar bruidegom en bruid beiden van Overschie waren, dacht ik ook hun doopacten direct te kunnen produceren, temeer omdat er een klapper op het doopboek was, aanvangende omstreeks 1700.

Dit viel echter tegen. Wel noteerde ik enige kinderen van een echtpaar *Leendert Diksz. van 't Slot* en *Ariaantje Huibrechtsdr. van der Sman*, maar een *Dirk* kom ik daaronder niet ontdekken. Ook gelukte mij het niet de trouwakte van dit echtpaar te vinden. De veronderstelling lag dus voor de hand, dat *Dirk* elders gedoopt moest zijn. Mogelijk ter plaatse waar zijn ouders in het huwelijk waren getreden. Dit zou dan Nootdorp kunnen zijn. Daar immers had ik destijds behalve *Aattje Slot* nog andere *Slotten* gevonden.

De boeken, die ik voor dit onderzoek behoefde, waren echter in het kerkerzaalsarchief van Nootdorp. Dank zij de nodige medewerking kon ik deze ter inzage verkrijgen. De doop van *Dirk* was ook daarin niet te vinden. Wel het huwelijk van *Leendert* en *Ariaantje van der Sman*. Ook de doopdatum van deze *Leendert* en de huwelijksakte van zijn ouders: *Dirck Jansz. Slot* en *Grietje Maertensdr.* Ja zelfs de doop van deze *Dirck*: „30 October 1639 een kint van *Jan Gerritsz Slodt* gedoopt ende genaemt *Dirck*, getuijge *Annetje Crijnen*”. De naam van de moeder ontbrak aan deze inschrijving en uit geen enkele andere kon ik deze opdiepen.

Mijn onderzoek was nu aardig gevorderd. Toch bevredigde het resultaat mij maar matig. Ik wilde meer weten. Het moest een stukje familiegeschiedenis worden. Om dit te verkrijgen moest ik naast de doop- en trouwboeken andere bronnen gaan gebruiken.

In die tijd bestudeerde ik het palaeografische atlasje van de Heer Brouwer. Daar vond ik o.m. een gedeelte van een opschrift van een register der graven in de kerk te Overschie, aangelegd circa 1600 en bijgehouden tot circa 1682. Natuurlijk had dit mijn bijzondere belangstelling en ik besloot het eens in te zien. Enige graven op naam van *Pieter Gerritsz van 't Slot* kwamen er in voor. Dit zou een broer geweest kunnen zijn van *Jan Gerritsz Slot* uit Nootdorp. Het was dus de moeite waard iets meer van deze man te weten te komen. Als eigenaar van graven in de kerk moest hij niet geheel onbemiddeld geweest zijn en ik ging eens na, of in de gedrukte bronnen zijn naam ook te vinden was. Het kwam mij voor deze naam eerder gezien te hebben. In Bloys van Treslong Prins: Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en om de kerken in Zuid-Holland kwam zijn naam echter niet voor. Waar dan wel? Mij schoot het Ned. Archief voor Genealogie en Heraldiek te binnen. Daarin was destijds een lijst van ambachtsbewaarders van de Spaansepolder gepubliceerd. De naam van *Pieter Gerritsz van 't Slot* kwam er op voor.

Ambachtsbewaarder van die polder was hij geweest in de jaren 1636, 1642, 1649, 1652 en 1658.

Het scheen mij toe, dat een onderzoek in de rechterlijke archieven wel met succes bekrond zou worden.

In de hoop met weinig moeite iets te vinden, nam ik een transportregister anno 1658 ter hand. Helaas werd ik teleurgesteld. Het schrift vond ik weinig leesbaar en geen enkele ondertekening *Van 't Slot* viel er in te ontdekken.

Er zat dus niets anders op dan alle akten door te lezen en te zien of er onder de verscheidenheid van namen ook die van *Van 't Slot* voorkwam. Na enige tijd vond ik het volgende:

15 Maart 1658 „*Claes Pietersz. van Sloth*” transporteert een deel van zijn huis en erf, van ouds genaamd de Swan.

Verder gaande:

5 Mei 1659 „*Claes Pietersz. Cruiers anders Van Sloth*” transporteert een deel van zijn huis en erf van ouds genaamd de Swan. Blijkens deze akte zou „*Van Sloth*” en „*Cruiers*” dezelfde familie kunnen zijn.

Ook was het mogelijk, dat de hier handelende *Claes Pietersz. Van Sloth* een zoon was van *Pieter Gerritsz van 't Slot*. Met dat „van 't” had men het, zoals gezegd, ook in latere tijd niet zo nauw genomen. Zo dit het geval was, dan was hij een kleinzoon van die *Gerrit*, die geacht werd de vader te zijn, zowel van *Pieter Gerritsz van 't Slot* te Overschie als van *Jan Gerritsz Slot* te Nootdorp en

dan deed ik, gezien het feit, dat *Claes Pietersz.* in 1658 al zelfstandig optrad, op dat ogenblik beter, indien ik mijn onderzoek ging verleggen naar een oudere periode, dan wanneer ik het bleef continueren in de tijd van 1658. Immers *Gerrit N.N.* zou in dat jaar wel niet meer in leven geweest zijn.

Na nog genoteerd te hebben, dat „*Pieter Gerritsz Van Sloth* in 1659 schepen was van Overschie, nam ik een ouder transport-register van die plaats, aanvangende 1628 en eindigende 1652, ter hand. Op folio 68 verso vond ik een akte d.d. 16 April 1631, waarvan ik het begin laat volgen :

„Wij Frans Gerrits. Ouwejan, schoudt, Claes Corn(elis)s. Bleyswyck ende Symon Maertenss. Hoornwech, schepenen van Ouderschei ende den Hogenban in de heerlijkheyt der stadt Delff oirconden dat voor ons gecomen ende gecompareert sijn *Willem* ende *Jan Gerritszn.* gebroeders ; item Symon Maertenss. Hoornwech nomine uxoris ende *Ariaentgen Gerrits* geassisteert met *Willem Cruyer* haer broeder ende gecooen voocht in desen ende bekenden wel ende wettelycken vercoft, getransporteert, gecedeert ende opgedragen te hebben sulcx sij doen bij desen *Pyeter Gerrits.* haeren broeder vyer seste paerten eerst in twintich honden lants gelegen in galchhouck in den Hogenban, belent aen (de) westsijde die heeren van Duyvenvoorde ende aen (de) oostsijde het gasthuys tot Delff ; item noch vyer seste paerten in drye margen lants mede aldaer, belent aen (de) suytseyde de heeren van Duyvenvoorde ende aen (de) noordwestsijde *Jan Janss.* met bruyckwaer ende noch vyer seste paerten in eene marge lants leggende op Hogerhem in den Hogenban, belent aen (de) suytwestseyde de kinderen van *Sijmon Ghijsen.* Alles soo vry en onvry. Item soo groot soo cleyn als het hen conp(aran)ten 't v(oor)schr. lant door doode ende overlijden van haer za : vader *Gerrit Willems Cruyer* opgecomen ende aenbestorven is.”

Uit deze akte bleek dus overduidelijk, dat een zekere *Gerrit Willemsz. Cruyer* o.a. een zoon *Jan* en een zoon *Pieter* had nagelaten. Hij zou dus de gezochte stamvader kunnen zijn. Het bewijs moest echter nog geleverd worden.

De naam *Hoornwech* bracht mij een artikeltje van Sibbe (jaargang 3, blz. 312) handelende over deze familie in herinnering en ik besloot deze lectuur er eens op na te slaan om te zien, of ik daarmede ook wijzer werd voor mijn onderzoek.

Inderdaad, daar vond ik :

Willem Crijer, geboren omstreeks 1525, woonde bij het slot Spangen. *Gerrit Crijer*, ambachtsbewaarder van de Bloder 1610—1611, geboren omstreeks 1555, huwde 1578.

Neeltje Gerrits Crijer, Mei 1579—1667, tr. *Simon Maertensz Hoornwech*, schepenen van Ouderschie en Hogenban in 1617.

Indien mijn *Slotten* van huis uit *Crijers* waren, dan ontleenden zij dus hun naam aan het in de middeleeuwen sierlijke, maar sedert de brand van 1572 verwaarloosde, huis te Spangen.

Een en ander onder voorbehoud, dat het artikel juist was. Ook dit moest nog onderzocht worden. Het viel mij op, dat ook bij deze twee oudste generaties de vrouwsnamen ontbraken. Deze wilde ik natuurlijk even gaarne weten als die van de vrouw van *Jan Gerritsz. Slot* uit Nootdorp.

Hoe waren deze te vinden? Op geen andere wijze, dan door te zoeken in alles wat aan archief uit die tijd bewaard was gebleven tot er niets meer te doorzoeken viel. Een vrij hopeloze taak dus.

Doch om te bewijzen, dat *Jan Gerritsz. Slot* uit Nootdorp dezelfde was als *Jan Gerritsz Cruijer*, die te Overschie genoemd werd, moest het eveneens gebeuren.

Opnieuw ging ik aan de arbeid. Thans nam ik de rechterlijke archieven van Nootdorp onder handen. Hierbij werd ik spoedig gewaar, dat er steeds sprake was van de heerlijkheden Hooge Veen en Nieuwe Veen. Door het geographische woordenboek van Van der Aa werd mij nu duidelijk, dat deze twee heerlijkheden met die van Nootdorp één kerkelijke gemeente gevormd hadden en ik begreep dat ik er goed aan deed, indien ik ook van de inhoud van de archieven van deze heerlijkheden kennis ging nemen. Veel kon ik noteren, doch wat ik zocht bleef nog verborgen.

Na verloop van tijd zat ik weer in de archieven van Overschie te werken. Nieuwe bijzonderheden kwamen te voorschijn, eindelijk vond ik het testament van „*Jan Gerrits van Slot* ende *Annetgen Dirck*, man en wijff wonende tot Nootdorp op ten Hogeveen,” verleden voor notaris Adriaen Sprockenburch en getuigen op 14 Januari 1644.

Met het vinden van dit testament was ik weer iets gevorderd. De problemen waren er echter niet door verminderd, eer toegenomen. Wie waren wel de ouders van deze *Annetgen Dirckx*dr. Was zij de moeder of de stiefmoeder van *Dirck Slot*, die anno 1639 te Nootdorp werd gedoopt?

Deze vragen konden tot een oplossing gebracht worden. Het gelukte mij, te bewijzen dat *Jan Gerritsz Slot*, naar zijn handtekening van SLODT, dezelfde was als *Jan Gerritsz. Cruijer*. De naam van de vrouw van *Gerrit Willemsz. Cruijer* werd gevonden.

Ten slotte restte nog het bewijs te leveren, dat *Dirk Leendertsz. Slot*, man van *Hester Vis* een zoon was van *Leendert Dircksz. (van 't) Sloth* en *Ariaentje van der Sman*.

Achteraf was niets zo gemakkelijk als dit. In de verzameling van inventarissen van oude archieven van gemeenten en waterschappen in Zuid-Holland, op het Algemeen Rijksarchief, vond ik een exemplaar van de inventaris van het oud archief van Overschie. Hierin ontdekte ik de boedelpapieren betreffende de nalatenschap van „*Leendert Dirkse van 't Slot*, voormaals weduwnaar van *Ariaantje*

Huijbrechts van der Sman en naderhand getrouwt geweest met *Lena Maartensdr. De Bruijn*".

Onder de erfgenamen bevond zich ook een zoon *Dirk* uit het eerste huwelijk.

Dat deze *Dirk*, die blijkens een uitkoopbrief van 19 September 1714 in het weesboek van Overschie (inventaris O.A. Overschie nr. 46), omstreeks 1705 werd geboren, in het doopboek van de Gereformeerde Kerk daar ter plaatse niet was te vinden, kwam, omdat over zekere periode, waarin ook het jaar 1705 viel, dit deel zeer slecht werd bijgehouden.

Met het voorgaande was ook bewezen, dat mijn grootvader *Slot* in rechte lijn afstamde van *Willem Cruijer*. Mij interesseerde nu de vraag of er nog iets meer van deze *Willem* te zeggen viel. De namen van zijn kinderen had ik reeds gevonden. Naar goed gebruik was het dus geoorloofd hem als generatie I aan het begin der stamreeks te plaatsen. Maar moest het bij die enkele naam blijven?

Neen, dank zij de kohieren van de 10e penning, bewaard gebleven in de Archieven van de Staten van Holland vóór 1572" en rekeningen, berustende in het „Archief der rekenkamer ter Auditie van de Gemeenlandsrekeningen" kon ik ook deze man plaatsen in een behoorlijke omlijsting, kon ik het jaar van zijn overlijden bij benadering bepalen en werd de naam van zijn echtgenote aan de vergetelheid ontrukkt.

's-Gravenhage, 1948.

D. VAN BAALEN.
(Wordt vervolgd)

UIT DE OP DE R.K. PASTORIE BERUSTENDE Trouwboeken, esch. (vervolg)

30.12.1668

Gijsbertus Gijsberts
(uit Helvoirt)
Maria Janssen (uit Boxtel)

12.2.1669

Joannes Helligers
(uit St. M.gestel)
Elizabet Henrick Tijssen

2.7.1669

Jacobus Petri
Theodora Cornelij

25.7.1669

Cornelius Janssen
(uit Oirschot)
Heylirgis Martini

20.11.1669

Theodorus Petri Anemons
Maria Gijsberts v. d. Broeck
(uit Boxtel)

23.5.1670

Gijsbertus Henrici
(uit Gestel)
Elisabeta Henrici
(uit Boxtel)

28.10.1671

Joannes Adriani
(uit Boxtel)
Petronella Francisci
(uit Herlaer)

26.1.1672

Wilhelmus Adriani de Jonge
Joanna Jacobi (uit Vught)

- (1662 ?)
 Adrianus de Jonge
 Adriana Adriaens
- 22.1.1669
 Gevart Adriaen Gevers
 Joanna Wilhelmi
- 23.1.1674
 Gerardus Lamberti v. d.
 Laerschot(uit Boxtel)
 Johanna Henrick Dirckxsen
- 21.10.1674
 Michael Adriani Gevers
 Ida Petri
- 9.2.1676
 Philips Janssen
 Jenneken Hendrick Martens
- 24.10.1677
 Adrianus Walteri v. Dijk
 (viduus)
 Guilhelma Matthei
 v. d. Braecken
- 17.4.1678
 Franciscus Ludewici
 geb. v. Boxtel
 Ida Danielis Rutten
- 4.12.1678
 Adrianus Johannis Crol
 wedr uit Vucht
 Margaritta Martini de Roy
- 30.4.1679
 Albertus Johannis van
 Kriecken, geb. v. Cromvort
 Jenneken Laurentij van de
 Morselaar, van Boxtel
- 10.9.1679
 Adrianus van Herlaer,
 uit 's-Bosch
 Magdalena Maria van Niel,
 uit 's-Bosch
- 10.12.1679
 Adrianus Johannis Peynen-
 borgh, geb. te Haaren
 Gertrudis Johannis Klerck,
 geb. te Veghel
- 22.1.1680
 Wilhelmus van de Griendt,
 uit Bommel (?)
 Johanna Lonck,
 uit Bommel (?)
- 16.2.1681
 Daniel Wilhelmi van Son,
 uit Boxtel
 Antonia Judoci van Esch
- 16.2.1681
 Adrianus Walteri Schuer-
 mans, uit Vught
 Margareta Danielis
- 13.7.1681
 Daniel Huberti van Hees,
 uit St. Michielsgestel
 Margareta Hendrici Arnoldi
 Groenendael
- 12.5.1682
 Adriaen Johannis Gevardi,
 uit Vught
 Elisabeth Francisci Johannis
 Ketelers
- 6.9.1682
 Johannes Antnij Jacobi,
 uit Vught
 Arnolda Walteri v. Elderen
- 8.2.1683
 Contianus Johannis van Tuyl
 uit Liempde
 Maria Henrici, j.d.
 uit Udenhout
- 8.2.1683
 Henricus Johannis Brouwers
 uit Berlicum
 Johanna Johannis van
 Berlecom, uit Boxtel
- 7.6.1683
 Michael Petri Bogart
 Adriani van Dijk
 wed. Adriani de Jonge
- 6.2.1684
 Antonius Everardi Baers
 Maria Martini Adami

- 13.5.1685
Adrianus Johannis Martini
v. Tuyl
Theodora Francisci van der
Schoot, uit St. M.gestel
- 13.5.1685
Wilhelmus Johanni
Johanna Martens
- 20.5.1685
Franciscus Ludewici
van de Sanden
Cornelia Johannis
- 10.2.1686
Laurentius Hendrici (van
Vucht) geb. Boxtel 26.3.1657
Johanna Francisci Ketelers
- 22.12.1686
Johannes Jacobi van de Ven
Elisabeth Hendrici (v. Vucht)
geb. Boxtel 16.5.1663
- 9.2.1687
Hendricus Johannis
van de Ven
Anna Joduci Gevardi
- 10.2.1687
Adrianus Johannis Crol
Maria Martens van Tuyl
- 11.2.1687
Johannes Wilhelmi Scuppen
Adriana Jacobi
- 6.5.1687
Godefridus Johannis Gevardi
Anna Lamberti
(wordt vervolgd)
- 24.2.1688
Henricus Wilhelmi Theodori
Craen
Adriani Henrici
- 8.11.1688
Domicellus Corolus Wilhel-
mus D. Adama
Domicella Catharina Angela
Enttenfues
- 8.1.1689
Johannes Martini v. Tuyl
Wilhelmi Matthei van der
Braecken
- 22.2.1689
Johannes Johannis de Vos
Johanna Johannis Martini
van Tuyl
- 28.4.1689
Walterus Johannis
Molengrave
Gertrudis Roelofs van
Veendael
- 8.5.1689
Adrianus Adriani van Luijck
Anna Lamberto van Hees,
wed. Godefridus Johannis
Gevardi
- 3.7.1689
Petrus Johannis Poncxsten
Elisabeth Adriani Walteri
van Dijck
- J. v. d. MOER.

DE PROPAGANDA ACTIE

De eerste resultaten zijn reeds bekend, n.l. in de maand Januari boekte de N.G.V. 40 nieuwe leden. Aan deze nieuwe leden een hartelijk welkom. Maar de actie gaat verder en als de voortekenen ons niet bedriegen zal de groei der N.G.V. in de maand Februari groter zijn dan die van de maand Januari. De N.G.V. hoopt, en het is mogelijk, want de belangstelling is er, dit jaar de 1000 leden te gaan benaderen. Zorgt dat wij ons doel bereiken en zendt ons proefadressen. Riouwstraat 100, Amsterdam.

de hardhandige schoolmeester van noordeloos.

Op een vredige zomeravond van het jaar 1747 zou men te Utrecht vuurwerk ontsteken ter ere van de verheffing van Prins Willem Karel Hendrik Friso tot stadhouder.

Vier notabelen van Noordeloos, Mattijs Herlaer, Cornelis Burggraaf, Arie Claaszoon van den Dool¹⁾ en de chirurgijn-baardemaker Jacobus Straatman, wandelden die avond door het dorp torenwaarts om van het schouwspel te genieten.

Toen de heren zich goed en wel op de omloop geïnstalleerd hadden en de frisse wind, die over de polders Noordeloos Noord- en Zuidzijde blies, opsnoven, maakte ook meester Paulus de Bruin zich op, om de toren, zijn domein als torenwachter, te gaan beklimmen. Met genoegen wond hij altijd de klok op, smeerde het uurwerk op tijd en luidde 's Zondagsmorgens de gelovigen ter kerke onder het gehoor van ds. Voskuil.

Bijna had hij zijn doel bereikt, toen hij plotseling vier schimmen zag bewegen boven op „zijn” toren. Wat bliksem, wie durfde zonder zijn toestemming op de toren te klimmen? Als een briesende leeuw stootte hij de trap op en begon:

„met verschrikkelijke vloekken en godslasterlijke woorden en „zelfs met dadelijke stoten of slagen
de bezoekers te bewerken.

De edelachtbaren wisten niet hoe vlug ze de trap wel af moesten.

De volgende dag dienden ze een klacht in en 2 Augustus moest Paulus zich verantwoorden voor de kerkeraad.

„Paulus de Bruin, onze schoolmeester, binnen gestaan zijnde, „antwoord, dat hij niet weet onbetamelijke woorden gebruikt te „hebben, schoon het wel kan zijn. Maar dat het laatste (het slaan) „waarheid was, dat hij ze één voor één, ware het hem mogelijk „geweest, van boven zoude gestooten hebben en zulks ook nog „voornemens was te doen, wanneer hij iemand op de toren mogte „vinden.”

De raad vond een dergelijke trouwe bewaking van de toren niet goed en gedurende 6 weken mocht hij zijn werk niet doen, moest zijn plaats in de kerk als voorzanger inruimen en zich van de tafel des „Heren” onthouden tot hij berouw zou toneh.

Niettegenstaande de schout Klaas Donkersloot op zijn gemoed

¹⁾ De vader van Arie Claaszoon van den Dool, genaamd Claas Ariezoon van den Dool, werd in 1729 te Oudewater gewogen op de heksenwaag. Ook zijn vrouw, Neeltje Ariedochter Kersbergen, geboren in Lakerveld, moest deze bewerking ondergaan. Ze werden beiden in orde bevonden, alleen Neeltje was hoogst zwanger.

werkte en zelfs de Heer van Noordeloos, Martinus van Barneveld, hem trachtte te overreden, bleef meester de Bruin volharden.

Daarop verzocht de kerkeraad heem te ontslaan.

't Was jammer, want uit zijn geschriftten blijkt, dat hij een knap schrijfkunstenaar was. In het doopboek van Noordeloos van 1721—1813 (Rijksarchief) vinden we van hem 't volgende :

12 Juni 1746 : Lena, dogter van Dirk de Graaf en Annigje Huibertsd. Pals, ingeschreven door meester Paulus de Bruin, omdat ds. Voskuil te velde was.

De hier vermelde Annigje Huibertsd. Pals werd later de 2e vrouw van Arie Leendertzoon Horden.

P. HORDEN.

In Oudenbosch berusten bij **Ds. Th. C. E. da Costa**, predikant der Ned. Herv. Gemeente, Acta Consistorie, waarin zijn opgenomen :

Trouwregisters 1690—1693,

Doopregisters 1653—5.12.1694 (met één inschrijving uit 1651),
1698—1705,

Register van aanneming 11.4.1653—1668, waarin de opmerking :
1666 Vermids dez. in de overval der Munstersche troepen en het verloop van velen, is niemand aangekomen als in Juli 1666 :
Cornelis Wadder met attest. van Rotterdam.

een nederlander trouwt de weduwe van de baron von münchhausen.

Abraham Stephahn Frans de Both, (zoon van Xaverius Joseph de Both en Joanna Catharina Burgers) gedoopt 's Berg 22 April 1771, was drost en baljuw te Didam, fiscaal te Millingen ; later advocaat te Zutphen, huwde te Didam 8 Mei 1800 met

Bernardina Friederica Lowisa von Brun (dochter van Justus Hartwig Brunsig von Brun, majoor bij het Hamelse Regiment en Johannette von Adlerstein). Zij was weduwe van de bekende leugenbaron, Karl Friederich Hieronymus Freiherr von Munchhausen, met wie zij op 12 Januari 1794 huwde. (Zie over dit huwelijk het boek : Carl Hänsel : Das war Munchhausen). Zij werd gedoopt te Polle an der Weser 8 Augustus 1773.

Uit dit huwelijk werden twee zoons geboren, met als gevolg, dat tal van naamdragers de Both heden ten dage nazaten zijn van de weduwe van de alom bekende leugenbaron von Munchhausen.

(Overgenomen uit de *Genealogie de Both*)

BOEKBESPREKING

„*De Geschiedenis van Kortenbosch*” door Maurice Goyens,
Lazerijstraat 6, Hasselt, België.

De schrijver neemt ons mee naar het oude Kortenbosch, het Limburgse vlekje gelegen op 6 km. van St. Truiden en 11 km. van Hasselt in België.

De oorspronkelijke naam was „Nachtegaal” naar de naam van een Heergeweerleen, waarvan het hof en landerijen sedert eeuwen op deze plaats gelegen waren. De bekendheid van Kortenbosch is te danken aan „Onze Lieve Vrouw ten Nachtegaal” of zoals later in 1642 „Onze Lieve Vrouw van Kortenbosch”.

De streek, die tot dan toe zeer onveilig was, zou van 1636 af heinde en ver gunstig bekend raken, dank zij een miraculeus beeldje van „Onze Lieve Vrouw”, hetwelk bovengenoemde naam verkreeg.

Reeds schreven tal van geschiedschrijvers over Kortenbosch, doch beperkte zich tot de Mirakelen, maar „Goyens” geeft in een prettig en vlot geheel ons de historie van 't leen en het goed der „Premonstratenzers” te Kortenbosch. Vooral vinden wij zeer veel genealogisch materiaal omtrent de volgende families: „Renaerts”, „van Oeteren”, „de Rethy”, en tal van andere families, die in de periode van 1600—1900 aldaar in de omgeving woonachtig waren. Heraldisch is ook zeer veel vermeld, de schrijver geeft ons n.l. 'n volledig overzicht van familiewapens, die in de Basiliek te Kortenbosch zijn te vinden. Deze zijn van families, welke heinde en ver woonachtig waren. Deze wapens zijn te Kortenbosch te vinden doordat in 't genade-oord van „Onze Lieve Vrouw” vele mirakelen en gezelingen plaatsvonden, welke uit dank, beloond werden door meubelen of schilderijen, die alle naar gewoonte van die tijd, het wapen van de schenkers droegen.

Voorts vinden wij verder verhandelingen over gevoerde processen, folklore, medailles, bedevaartvaantjes, enz. Het geheel, hetwelk vlot leesbaar is samengesteld, boeit ook de lezer, die bij Kortenbosch niet persoonlijk geïnteresseerd is. De schrijver komt dan ook alle lof toe en het is zeer jammer, dat dit 155 pagina's omvattende boek niet is voorzien van een register op persoonsnamen. Een fout, die tal van schrijvers maken, waardoor veel van de waarde als naslagwerk verloren gaat.

J. T. VAN DER HAM.

Bij velen blijft het familie-onderzoek beperkt tot het verzamelen van een aantal data, betrekking hebbende op geboorte, huwelijk en overlijden. Uiteindelijk zegt het ons toch niet veel. Meer zal ons de geschiedenis moeten interesseren van het tijdperk, waarin de verschillende geslachten van voorouders hebben geleefd. Het leek mij daarom wenselijk, bij deze boekbespreking, enkele boeken te bespreken, die ons iets meer te vertellen hebben, dan alleen namen en data.

J. Ph. de Monte Ver Loren. De rechterlijke organisatie ten plattelande in het gebied langs den Krommen Rijn gedurende de middeleeuwen. H. de Vroede te Utrecht. Prijs f 5.90.

Zoals al uit de titel blijkt, wordt hierin behandeld, de rechterlijke organisatie, van de verschillende gebieden langs de Kromme Rijn. De volgende gerechten, allen gelegen langs deze rivier, worden ieder afzonderlijk besproken. Cothen, Nijendijk of Dwarsdijk, Werkhoven, Odijk, Het bisschoppelijk gerecht te Zeist, Het Gaasbeeksche gerecht te Zeist, Stoetwegen en Cattenbroek, De Breul en Bunnik. Aan de hand van de verschillende charters uit de 11e, 12e en 13e eeuw, blijkt wel, dat er van homogeniteit geen sprake is en het o.a. nog wel eens door elkaar liep, ook al omdat de verschillende landstreken nog wel eens van eigenaar verwisselde. Enkele charters worden woordelijk aangehaald en bevatten ook verschillende namen van personen, die op de een of andere wijze met het gerecht in aanraking zijn geweest. Het geheel geeft een vrij goed overzicht van de rechterlijke organisatie, zoals deze in de bovengenoemde gerechten was. Het boekwerkje omvat een 145 pagina's en is niet voorzien van een naamlijst. Wil men iets meer te weten komen over deze streken, dan is het zeer zeker van belang, dat men dit boekje leest.

Mr. G. J. ter Kuile, Geschiedenis van de Heerlijkheid Zalk en Veekaten, van het kasteel Buckhorst en van zijn bewoners. Van Gorcum en Comp. N.V. te Assen. Prijs f 5.50.

Het kasteel Buckhorst was het middelpunt van dit grondgebied. Van dit kasteel is niets meer over; alleen uit het verloop van de grachten kan men de toestand ter plaatse enigszins opmaken. Het Kerspel Zalk bestond uit twee marken, Veekaten ten Noorden en Zalk ten Zuiden van den IJssel. De Marke Zalk wordt voor het eerst genoemd in een oorkonde van 1277, waarbij Willem en Gerard van Buckhorst, de helft van hun goederen onder Zalk aan het klooster te Stavoren hebben verkocht. We lezen verder iets over de z.g. „Heerlijke rechten”, waaronder onder meer vallen, het collatierecht, dat is het recht om een pastoor of dominee aan te stellen, het recht van havezathe, jacht, veer, vis en windrechten vele andere interessante bijzonderheden. Ook was er in 1416 al een molen, dit blijkt o.m. uit een testament van Johan II van Buckhorst, waarin „die mole te Zallick” als heerlijk goed wordt toegewezen aan Johan III van Buckhorst. In 1460 was deze molen alweer vervallen en is er een nieuwe voor in de plaats gekomen.

Het boekwerkje is voorzien van enkele platen en bevat als bijlage, genealogische gegevens over de verschillende bewoners van het kasteel Buckhorst.

W. H. Dingeldein, De klokken van Denekamp en de klokgieter Wolter Westerhues. De erven J. J. Tijl te Zwolle. Prijs f 2.90.

Dat we zelfs op kerkklokken gegevens kunnen vinden, die voor ons onderzoek van belang kunnen zijn, bewijst ons dit boekje. We lezen niet alleen het verhaal over de klokken van Denekamp, maar ook worden er vele bijzonderheden verteld over de klokgieters. In het bijzonder over de gieter Wolter Westerhues. Ook de namen van Johan Swijs en Steven Rutgers worden genoemd. Laatstgenoemde goot een klok voor de kerk bij Neede, waarop vermeld staat : „Wesselius Westenberg pastor + Johan ter Hagreise Voogt + Daniël Sluiter C.C.T. + Wolter Weddelinck + en Derck Haskers kerkmeesters + Door den vyer ben ick gevloten + Steven Rutgers + heeft mij egoten. voor het karspel Nede + Anno 1681.” (met twee wapens, Tegnagel en Van Duith gen. Buth.) Terwijl in een kerkelijke rekening van 1705/06, aan Lambert Schiphorst / 1.— wordt betaald voor het maken van de worgel. Voor het smeren van de worgel met „bomolij” werd 6 stuivers uitgelegd, maar voor het smeren van de kelen „bij het inbrengen van de klepel in de klok” in 1794, werd voor 4 stuiver ienever gehaald. Het boekje is mooi geïllustreerd en is voorzien van een naamregister. S. POS.

VRAGENRUBRIEK

Deze rubriek staat ten dienste van een ieder, die met zijn onderzoek is vastgelopen, dan wel diegenen, die met andere personen verbinding zoeken op genealogisch en heraldisch gebied.

De vragen zijn uitsluitend in te zenden aan de Redacteur van Gens Nostra, Jodenbreestraat 68 winkel, Amsterdam-C.

Gegevens gevraagd betreffende : *Joanna Maria Kamerling*, gehuwd met Reynhard Christian Rocher, uit welk huwelijk 27.11.1804 een zoon werd geboren te Vlissingen.

Eveneens betreffende de afkomst en nakomelingschap van *Frans Naerebout*, * 30.8.1748 te Veere en † 29.8.1818.

A. C. J. Roscher, Leliegracht 18, Amsterdam.

Gegevens gevraagd omtrent het echtpaar *Goncala Sanchez de Borja le Bron*—*Ida Schaers*, welke laatste afkomstig zou zijn uit Maastricht, alsmede over hun zoon *Goncala de Borja le Bron*, die 6 Januari 1609 (te Maastricht ?) huwde met *Agnès de Marcha*.

Blijkens zijn Dictionnaire Nobiliaire bezat *A. A. Vorsterman* van Oyen gegevens van de *Borja le Bron*; waar kunnen deze gegevens berusten ?

R. Parqui, Herengracht 21, den Haag.

In 1785 vestigde zich als bakker te Oegstgeest, komende van Wateringen, *Theodorus van Beek*. Aangezien de R.C. doopboeken aldaar te laat aanvangen, wordt gevraagd waar en wanneer hij gedoopt kan zijn.

Bijleveld, Postbus 95, Leiden.

BOEKENLIJST DER NEDERL. GENEALOGISCHE VEREENIGING. (VERVOLG)

- *31. *W. Wijnaendts van Resandt*, De Gezaghebbers der Oost-Indische Compagnie. 1944.
32. *Prof. Dr. H. Brugmans*, Opkomst en Bloei van Amsterdam. 1944.
33. Het werk voor de dooden, Genealogisch Handboek, Uitg. Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. 1939.
34. Stamboek der familie Boelen. 1941.
35. *C. A. van der Velde*, De A.N.D.B., gedenkboek der Alg. Ned. Diamantbewerkerbond. 1925.
36. *J. F. L. de Balbian Verster*, De Amsterdamsche IJclub. (1864—1914). 1915.
37. Oud Deventer, verz. afbeeldingen.
38. *J. ter Gouw*, Amstelodamiana, Deel 1. 1874.
39. Idem. Deel 2. 1874.
40. *Wm. C. H. Machen*, Warmond voorheen en thans. 1927.
41. *Dr. Herman F. Bouchery*, P. P. Rubens en het Plantijnsche Huis. 1941.
42. *Mr. J. Belonje*, Ter Coulster. 1946.
43. *Mr. W. F. H. Oldewelt*, Amsterdamsche Archiefvondsten. 1942.
44. Amsterdam, Heerenboekje 1941.
45. *Ir. L. Jonker Czn.*, Wat is de oorsprong van onze vlag. 1937.
46. *W. J. J. C. Bijleveld en F. A. Le Poole*. Obituarium Leidense en Aant. van de wapenschilden in de P. Kerk te Leiden. 1943.
47. *J. H. Bekouw*, Bannelingen en Vluchtelingen uit Ronse. 1941.
48. *Jurriaan van Tol*, Gedrukte Archivaliën. 1943.
49. *H. de Bot*, Genealogie betr. De Bot, De Both, DE Bodt. 1948.
50. *Ir. C. B. van der Tak*, Stadsherstel. 1944.
51. *Dr. Wobbe de Vries*, Drentse plaatsnamen. 1945.
52. *W. H. Bartlett*, De Pelgrimvaders of Puriteinen. 1859.
53. 's Gravenhage. De Openbare Werken. 1890—1918.
54. *A. W. Brave*, Afschrift Trouwen en Begraven vanaf 20 April 1756 —7 Mei 1811 in de Heerlijkheid Berkenrode. 1948.
55. *L. W. R. Wenckebach*, Oud-Amsterdam. 100 stadsgezichten.
56. *H. P. Abrahams*, De Pers in Zeeland (1758—1900). 1912.
57. *H. Koechlin*, Kwartierstaat en Stamreeks. 1943.
58. *F. Koller*, Généalogie de la famille De Pape (1288—1939). 1939.
59. *H. de Both*, Genealogie : van Osta. 1948.
60. *Dr. P. H. Ritter Jr.*, Veertig Jaren. 1938.

(Wordt vervolgd.)

*) Bij het ter leen vragen van boeken uit onze Bibliotheek wordt men verzocht het nummer te vermelden.